

Vážený molenburský řezník pan Skácel.

Když jsem v sedmdesátých letech byl zvolen předsedou NV a začali jsme, musím napsat s dobrým kolektivem zastupitelů intenzivně budovat naši ještě v té době trochu zaostalou místy nevzhlednou obec, sice se školou, ale nevyhovující, topilo se v kamnech, kulturním domem, kde se také topilo v kamnech, se zahnívajícím a smradlavou žabárnou, v obci bez kanalizací, s příkopy kolem silnice, ve kterých, zvláště po dešti, tekla močůvka z horního konce vesnice, tak jsem si uvědomil, že s tím musíme něco konečně udělat. V té době jsem již v zaměstnání zdárně v projektoval několik projektů řízení elektráren i jiných závodů, jeden i v zahraničí, kde jsem často zajížděl. Tam jsem viděl, jak je na tom ta naše vesnice oproti zahraničí bídně. Byl jsem již vedoucí, měl jsem pod sebou všechny projekce v Metře Blansko a tak jsem začal zadávat zpracování projektů na ústřední topení v KD, škole, MŠ, na kanalizaci, na přístavbu školy a na likvidaci žabárny spojenou s vytvořením nové zastávky a parkovým prostranstvím sloužícím pro různé obecní akce. Popsal jsem ty nejdůležitější. Dalších bylo mnoho.

Jedním z mnoha spoluobčanů, který mi po ekonomické stránce pomáhal, byl velmi dobrý kamarád, ekonomický expert, bankovní úředník Karel Skácel. Uvolil se, že převezme na obci účetního. Ale nejenom to. Koupili jsme nákladní auto a pan Skácel, i jako bankovní úředník neváhal ráno vstát dříve, sednout do nákladáku, jet do Blanska, naložit písek cement i další materiály a odpoledne po práci je dovést do vesnice, vyložit a někdy ještě dovést další materiál. Takový to byl vzácný člověk. Po letech ho následoval jeho mladší bratr Petr.

A tak když jsem objednával třetí dotisk této knihy, do kterého jsem doplnil vzpomínky potomků rodáků Vašíčků z č. 7. "UBartošů," tak jsem přesvědčil kamaráda Petra Skácela, aby také svou vzpomínkou přispěl. Bohužel bratr Karel již vzpomínky bratra Petra nepřečte. Není to tak dlouhá doba, kdy jsme se s ním na našem hřbitově rozloučili.

V naší vesnici byli vážení obchodníci, řezníci, pekaři, kterým se neříkalo strýčku, ale pane Hynšt, pane Skácel, pane Kuchař a také majiteli pily pane Král. Více vážení byli také zdatní řemeslníci. U nás to byli kováři, ševci, krejčí, koláři, bednáři, stolaři, tesaři a také vápenci. Ale těm se říkalo strýčku. Také sedlákům a větším podsedníkům se říkalo strýčku.

O mnohých jsem již psal. Dnes bych chtěl také svoji krátkou vzpomínku věnovat dlouholetému našemu řezníkovi, panu Skácelovi. Po druhé světové válce se do rodného Molenburku nevrátil vystěhovaný velký rolník, dřívější starosta pan Jan Vašíček. Jeho statek zůstal po Němcích neobydlen.

Toho využil pan Skácel a statek si od pana Vašíčka pronajal a zřídil tam řeznictví. K tomu bylo zapotřebí provést hodně oprav, ale pan Skácel se s rodinou brzy do statku nastěhoval a řeznictví

otevřel. Dřívější řezník Theodor Kala byl již po smrti a jiný řezník v Molenburku již nebyl. Molenburk řezníka nutně potřeboval a obec to přivítala. Často již jako velmi mladý jsem chodil k panu Skácelovi kupovat maso. Většinou to bylo v sobotu, kdy měl pan Skácel připraveno čerstvé maso k nedělnímu obědu. Někdy tam byla malá fronta, lidé vybírali, každý chtěl ten nejlepší kousek, k tomu většinou také uzeniny. Tak jsem také jednou uviděl v průjezdu viset ještě ne zcela rozbouranou krávu. Byly to velké kusy krásného masa. Pan Skácel nahoře na dvoře porcoval občanům maso a paní Skácelová vedle v malé místnosti kasírovala. Jak ten čas letí. Zůstávají mně jen vzpomínky. Bylo by jich ještě hodně mnoho. Bohužel, již mám velmi málo sil, klátí mne těžká nemoc.

Nově zřízeno Skácelovo řeznictví a jeho nezníitelná „ZETKA.“

Úcta ke zvířatům byla pro pana Skácela jako řezníka při práci zcela elementární. Ani kousek masa nesmí přijít nazmar, byl by to vrchol neúcty. Řezník musel být odborníkem ve svém oboru. Předpokládalo se, že umí odhadnout váhu živého hovězího dobytka s tolerancí v maso do deseti kilogramů a u nákupu vepřů mohl být rozdíl skutečné a odhadnuté váhy do čtyř kilogramů. Naprosto by se řezník profesně znemožnil, pokud by váhu odhadoval v lichých číslech. Při nákupu na váhu musela být zvířata hladová, řezník hospodáři věřil. Podle nespokojeného kvikotu prasat či bučení hovězího dobytka si stejně potvrdil, že zvířata jsou opravdu nenajedená.

Pan Skácel byl velmi často zván na porážku prasete, na zabíjačku. Jednou zase pan Skácel dělal zabíjačku u Pepy Škvařila, (Honzákového) velkého Sedláka. Jako každý rok to bylo zase nejméně dvoustakilové, sádelné, dobře vykrmené prasátko. Přišel již před šestou, voda se v kotlích vařila, tak společně s hospodářem a pomocníky vyhnali prasátko a pan Skácel s klidem provedl porážku. Práce šla pěkně od ruky a tak se všichni ze statku přišli podívat na pověšené a rozpůlené prasátko. Pan Skácel začal porcovat, pomocníci nosili maso na dřevěné stoly ke zpracování. To potom byla práce samého řezníka. Jak začalo zvonit poledne, tak pan Skácel již chystal velkou tabuli, protože měli přijít také pozvaní hosté, pan Král, pan řídící a pan farář. Hostina byla veliká, zabíjačkových dobrot hodně a tak u stolů bylo veselo. Po obědě ještě pan Skácel zkontroloval ovary, jitrnice a presbuřty, zda je vše správně položeno a uskladněno a s hosty na pování hospodáře přisedl na kávu a ještě teplé koláče. Nálada byla již veselá, protože pivo se také doplňovalo dobrou slivovicí. Hodně se vyprávělo a tak také vyváděl pana Skácela, aby také přidal něco veselého z jeho práce. Pan Skácel nebyl moc do vyprávění, ale nakonec povídá: tak já vám jednu příhodu povím. Jednou jsem dovezl domů pěkně vykrmené prase. Po zabití a očištění jsem je v průjezdu pověsil a chystal se, že je budu bourat a připravím maso na sobotu k prodeji. Jak jsem se tak věnoval své práci, před vraty štěkal pes. Musel

jsem otevřít, ale pes nechtěl odejít. Tak jsem ho nakonec s křikem odehnal. Co to bylo platné, za chvíli zase štěkání a pes stál zase před vraty. Mám zvířata rád, tak jsem si říkal, bude mít hlad, tak mu uříznu kousek masa. Když jsem mu ho nesl a dával mu ho, s překvapením jsem si všiml, že pes v hubě přinesl vzkaz. Vzal jsem si ho a četl: „Mohli byste mi poslat šest párků a tři klobásy, prosím?“ Také jsem si všiml, že ke vzkazu byla také připevněna bankovka. Vzal jsem si tedy peníze, vložil do tašky šest párků a tři klobásy a spolu s drobnými ji zavěsil psovi do tlamy. Byl jsem ohromen, a protože jsem byl zvědav, rozhodl jsem se sledovat psa, který se vydal po ulici s taškou zavěšenou v tlamě.

Když pes přišel na silnici, pozastavil, rozhlédl se a pomalu běžel k Hynštovým a potom blízko kostela a farské zahrady zase pomalu běžel do Chaloupek. Já zase pomalu za ním. V Chaloupkách by na cestě pan Ptáčník s kravami, přijel s pole. Pes se zastavil, počkal, až pan Ptáčník vedl krávy do chléva a zase se vydal pomalým během podél plotů k Housku. Cestou k rybníku a po silnici k mlýnu, tam zahrnul na cestičku pod rybníkem a kolem potůčku již zase pomalu k Housku. Jak přišel do Houska tak kolem Kodlečkových přišel k domku houskovského řezníka Zdenka Chlupa. To jsem již věděl, o koho jde. Zdenka jsem znal a také jsem poznal jeho psa, který povyskočil, otevřel a vběhl dovnitř. Tak jsem také šel na návštěvu. Zdenek chudák ležel na posteli, nemohl chodit, spadl se žebříku, Bydlel již sám a tak posílal psa pro pivo, do obchodu a také ke mně pro moje dobroty. Tak jsem mu říkal, ať pošle psa zase, že mu vše pošlu. Věřte, nebo nevěřte, ale dobrý pes, to je pro řezníka požehnání.

Vzpomínky na rodiče a život v Molenburku pana Petra Skácela.

Přátelé, rodáci. Zdraví vás všechny Petr Skácel.

Dne 23. 11. 2019 jsem jel zavzpomínat do Molenburku, kde před 111 lety paní Skácelová Františka přivedla ve svém hostinci u výletišťě „Pod lipami“ na svět syna Karla. Františka Skácelová, rozená Kovářová z Bukové se provdala za Karla Skácela, který provozoval hospodu v Housku. Povídko se s úsměvem, že se tak braly dvě hospody, spojili se v jednu. Syn Karel byl druhý v pořadí ze sedmi dětí – čtyři chlapi a tři děvčata. Takových radostných událostí bylo tehdy v naší vesnici dost, ale k této se váže úsměvná historka.

Před 111 lety, přesně na den 23. 11. 1908, se v Molenburku konala "Kateřinka," jak jsme Kateřinskou zábavu nazývali. Hospoda byla vlastně jedna velká místnost, to je důležitá informace. Když byla večer veselice v plném proudu, přišla na hostinskou Skácelovu šťastná hodinka. Takže pořadatelé razantně a rychle vykávali všechny s hospody pryč s větou: "Honem, rychle ven, Skácelka bude rodit"! Včetně muzikantů a jejich "šínéglů" se všichni vypakovali na náves. Jestli tam ve veselici pokračovali nevím, ale vím jedno. Když byli tačkoví tři roky a pobíhal po Molenburku, sousedi a paňmámy si na něj ukazovali a dodávali: "To je ten kluk, co vyhnal muzikanty z hospody".

Jak šel čas, pan nadučitel Tenora a další „otesali“ z tohoto výlupka chlapce, který při všech třech vojenských odvozech měřil jen 150 cm. A tak dostal potvrzení „vojenské služby neschopen“. Asi to

obrečel jako většina ostatních. Menší vzrůst mu dělal potíže, např. v hospodě mu odmítali nalít alkohol s vykááním: „Děckám a mládeži nenalévám“. Až ukázal výuční list s profesí „řezník“, pohostili ho. I jako tovaryš řeznictva měl se svojí malou postavou problém, když ho mistr poslal koupit živou zvěř po okolních statcích. Moc důvěry nezbuzoval, ale vždy tento handicap přetavil v úsměvnou záležitost.

Později jemu někdo poradil, aby se napil čerstvé krve z telete, která mu zajistí další růst. Stalo se, měřil nakonec 172 cm. A tak se stal i po fyzické stránce statným řezníkem, ve výučním listu ještě doplněno - „uzenář“. Tato schopnost spojit různé druhy masa s vodou a kořením přinesla Karlu Skácelovi uznání od sousedů a přátel v celém okolí Molenburku a Houska. Samozřejmě vlastní využití šrůtek, vuřtů a klobásů bylo též obřadem, který ve finále dílo korunoval.

Do hostince a pro hostinec Františky Skácelové se nakupovaly potřebné věci, většinou to byly první zařízení a pomůcky v Molenburku – jízdní kolo, gramofon, brusle (jen jedna). S byciklem se jednou týdně jezdilo do Boskovic, kde se od Žida nakupovalo kuřivo pro trafik v hostinci. Gramofon a gramofonové desky – sloužilo k rozptýlení hostů. Brusle si děti vzájemně půjčovali. Karel Skácel ml. se na kole tak vytrénoval, že v závod cyklistů v Nivě vyhrál, byl první. Obdržel cenu. Obraz V. I. Lenina. Musel ho však za války spálit, protože se dělali v době Heydrichiády prohlídky po domech a pokud by obraz našli, vystříleli by Němci celou rodinu. Dochovala se jen fotka se třemi úspěšnými závodníky.

V roce 1937 se Karel Skácel oženil s Žofí Kudličkovou, bydleli spolu v domku jejich rodičů v Moravských Prusích u Vyškova.

Řezník a uzenář pan Skácel v této době čtyři roky nepřetržitě každý pátek ráno prodával svoje maso a výrobky z něho na Zelném rynku. Takže i on měl podíl na spokojeném životě brňanů-vzdělanců. Služky majetných pánů u něho nakupovaly a dobré jídlo pro své pány připravovali. Každý čtvrtek večer musel mít řů maso (v pondělí koupit živou domácí zvěř, zpracovat do poledne ve čtvrtek), zapřáhl koně a hajdy z Moravských Prus u Vyškova do Ochozu u Brna. Tam v hostinci pana Votruby přespal (byli přátelé) a ráno rozdělal krámek v Brně. Čtyři roky nepřetržitě, v zimě i v parném létu...

Všech nás prapředkové byli stejně pracovití, někteří ještě víc a tak byli úspěšnější nežli můj otec Karel. Ale dohromady dali vzniknout mocnému a blahobytnému státu - ČSR.

Z Moravských Prus se s oběma syny (Karel a Petr) v roce 1946 přestěhovali do Molenburku, kde až do roku 1961 bydlela jeho rodina v čísle 7 – na „Bartošovém“ statku. Majitelem byl pan Vašíček, pan domácí, který se přestěhoval do pohraničí, obec Chornice. Z předsíně v č. 7 se stala prodejna masa a uzenin, za vraty na mlatě se porážela domácí zvířata. K Velikonocům kůzlata, příležitostně krávy a dokonce jeden kůň, který si zlomil nohu. V zimě byly samozřejmostí domácí zabíjačky u sousedů, které též brilantně prováděli ještě další dva rodáci – v Molenburku pan Ladislav Příbyl, zvaný „kmocháček“ a v Housku Zdeněk Chlup. I když si mírně konkurovali, vzájemně si pomáhali. Zvláště v době, kdy se povinně odevzdával tzv. krupon. Šlo o kůži ze zad a boků prasete a k odřezání sádla z jejího rubu byl potřeba buben. Jednalo se o půlválec z pozinkovaného plechu na dřevěné kostře.

Protože měl pan Skácel ještě druhé zaměstnání, jeho manželka tři dny v týdnu prodávala v obchodě. Hlavní prodejní dny si zajistil sám – ve středu čerstvé uzeniny, v pátek navečer výsek masa a uzenin na Holštejně a v sobotu v Molenburku. Dva dny v roce to byly, kdy se prodávalo maso a uzeniny „kdo co chtěl“, všichni odešli spokojeni. Bylo to před poutí (první vikend v prázdniny) a před Vánocemi. Díky známostem na jatkách v Olešnici na Moravě mu posádka přivezla všechny objednané druhy masa a v požadovaném množství.

Druhé zaměstnání pana Skácela spočívalo v povoznictví, vlastnil totiž dodávkové auto značky Zetka 18, výrobek Zbrojovky Brno. Zetka 18, skvělé auto, všem v Molenburku a Housku posloužilo, nahradilo koňský potah. I babičky na pouť do Pustiměře zavezlo, štafetu Míru a přátelství do Šošůvky vezlo. Jenže – praskaly pláty pérování, poloosy odcházel (nemělo diferenciál), tekl chladič, praskaly lanka brzd, dvouválcový motor (obsah 1 000 ccm³) někdy dojel i na jeden válec. Ještěže byl po ruce švagr taťky, skvělý svářeč a zámečník pan Josef Včelař z čísla 105. Všechno opravil a tak se třeba s panem Josefem Škvařilem (č. popisné 3, „Honzákovi“) na podzim jelo do Vracova pro víno, cibuli a česnek. Měsíčkovi z Vracova dodávali do roku 1938 víno přímo na Hrad do Prahy. Po roce 1966 jsme tam pana Škvařila vozili s MB Škodou 1000.

V době bydlení v pronájmu v čísle 7 na „Bartošovém“ statku jsme využívali udírnu, byla jeho součástí v hospodářských prostorách. Stejně jako u Škvařilů (Honzáků) v čísle 3 pekárna.

V roce 1961 se Skácelovi přestěhovali do opraveného domku č. 48 po svojí matce, Františce Skácelové. Při renovaci samozřejmě polovinu prádely zabrala zděná udírna masa a masných výrobků. V ní někteří sousedé si občas vyudili maso z domácích zabijaček. Po otevření nové samoobsluhy se pan Skácel dočkal těch nejlepších podmínek pro bourání a prodej masa. Krátce nato změnil ale zaměstnání, odešel do LDP, kde byl zaměstnán jako topič. Odtud odešel do důchodu, ale ve své profesi pokračoval. Jezdil pomáhat rozdělovat maso do Sloupu pro pojezdnou prodejnu. Spolupracoval s děvčaty v samoobsluze tak, že od nich koupil neprodané maso, většinou vepřový bůček. Ruční zpracováním a osvědčenými postupy jej poté vyudil, prodával se sám, bez reklamy.

